

Stenilund den 20-1-54 8

Förslag till yttrande över
likalönskommitténs betänkande.

5012/54

Tjänstemännens Centralorganisation
S t o c k h o l m.

Sveriges småskolläraryrkesförbund, som beretts tillfälle avgiva yttrande över likalönskommitténs betänkande, Lika lön för män och kvinnor i det statliga lönesystemet, får härmed anföra följande:

Småskollärarkåren tillhör en av de tjänstemannagrupper, vilkas lönesättning på sätt framgår av utredningen redan från början blivit låg på grund av att kåren alltid så gott som uteslutande eller i varje fall till en överväldigande majoritet rekryterats av kvinnor. Förbundet vill därför med stor tillfredsställelse notera likalönskommitténs sammanfattningsvis uttalade mening, att målet bör vara likalönsprincipens fullständiga genomförande i det statliga lönesystemet. Förbundet kan emellertid icke finna det resultat, vartill likalönskommittén kommit beträffande småskollärarna, nämligen att genom den uppflyttning av ordinarie småskollärartjänst till 15 lönegraden, som år 1952 genomförts, småskollärarna skulle uppnått ett löneläge, där en lönesättning efter "kvinnliga" grunder "inte längre kan urskiljas". De sakkunniga förbigår med tystnad i betänkandet, att även efter löneflyttningen 1952 allt fortfarande olika lön tillämpas för kvinnlig och manlig innehavare av småskollärartjänst. Vid löne regleringen bibehölls nämligen det särskilda lönetillägg, som utgår till manlig småskollärare. Detta lönetillägg motsvarar drygt 1 - 1 1/2 lönegrader. Såsom belägg för att lönesättningen för småskollärarkåren tidigare varit "kvinnlig" åberopas emellertid just bl.a. detta lönetillägg till manliga småskollärare.

Då enligt förbundets uppfattning ordinarie småskollärartjänst med hänsyn till nu föreliggande arbetsuppgifter och utbildning motiverar en inplacering i 17 lönegraden, hade förbundet självfallet vid 1952 års uppgörelse icke något att erinra mot det särskilda lönetillägget till manlig innehavare av småskollärartjänst, då detsamma enligt förbundets uppfattning utvisar att även myndigheterna funnit en värdering av småskollärartjänst till 15 lönegraden för låg. Förbundets sedan många år framförda krav synes därför icke ens ur arbetsgivarsynpunkt ha saknat viss motivering. Att numera antalet manliga innehavare av småskollärartjänst är mycket litet - vid vårterminens slut 1951 enligt utredningen 9 ordinarie och 3 extra - är enligt förbundets uppfattning ovidkommande, enär här värderingen av med småskollärartjänst förenade arbetsuppgifter och ansvar är det avgörande.

Förbundet kan alltså icke finna de sakkunnigas uppfattning riktig i vad avser småskollärarnas lönesättning utan vidhåller med hänsyn till det faktiska förhållande, att olika lön här fortfarande tillämpas, sitt ^{kunna} krav att småskollärartjänst, för att likalönsprincipen skall anses vara fullständigt genomförd beträffande småskollärarkåren, ordinarie småskollärare inplaceras högre än 15 lönegraden. Enligt förbundets sedan nära tjugo år framförda yrkande bör 17 lönegraden tillämpas.

Nyssnämnda lönesättning är, som ovan framhållits, knuten till nuvarande arbetsuppgifter och utbildning. Såsom även framgår av utredningen gjordes i propositionen till 1952 års riksdag, vilken behandlade frågan om uppflyttningen till 15 lönegraden, icke något uttalande om en utvidgning av småskollärarnas tjänstgöringsskyldighet till klass 3 inom folkskolan. Inom den blivande enhetsskolan skall undervisningen på lågstadiet förläggas till de tre första klasserna, varigenom småskollärarnas tjänstgöringsskyldighet torde komma att utsträckas att omfatta dessa tre klasser. Sådan tjänstgöring förekommer redan nu i viss utsträckning. Härvid erhåller småskollärare efter olika grunder, då dylik tjänstgöring kan fullgöras efter varierande bestämmelser i ett par olika författningar, särskild kompensation, som överstiger småskollärarlön. Vid tjänstgöring i bl.a.

3 klass enligt de grunder, efter vilka småskollärare skall förordnas såsom extra folkskollärare, är arbetsuppgiften redan nu värderad till lägst 17 lönegraden, då småskollärare vid dylik tjänstgöring erhåller läsårsdaglön enligt lägst 17 och högst 19 löneklassen. Den tjänstgöring, som nu förekommer i tredje klass, utgöres bl.a. dels av försöksverksamhet i samband med det blivande genomförandet av enhetsskolan, dels tjänstgöring vid brist på examinerade folkskollärare. Efter införandet av enhetsskolan och därmed följande utvidgning av småskollärarnas normala verksamhetsområde, torde, på sätt framgår av riksdagsdebatt 1953, en utvidgning av småskollärarnas utbildning komma att ske. Förbundets hittillsvarande krav på 17 lönegraden, är som redan framhållits knutet till rådande utbildning och tjänstgöringsskyldighet. Sedan förhållandena beträffande tjänstgöringsskyldighet och utbildning m.m. efter enhetsskolans genomförande klarlagts, torde förbundet få anledning revidera sitt krav. Anledning torde emellertid saknas att i detta sammanhang närmare ingå på denna fråga.

Förbundet vill ytterligare till stöd för sin uppfattning framhålla följande: Vid de förhandlingar som föregick uppgörelsen 1952 uttalades i olika sammanhang att 1949 års tjänsteförteckningskommitté icke hade för avsikt att föregripa likalönsutredningens resultat. Den lönegradsuppflyttning som 1952 erhöles har alltså icke något som helst samband med frågan om lika lön. Ett indicium härpå torde också vara, att tjänsteförteckningskommittén utan vidare medgav det extra lönetillägget för manlig innehavare av småskollärartjänst. Att, som likalönskommittén här gör, avföra småskollärarnas likalönskrav från dagordningen på grund av en lönereglering som skett utan att någon som helst hänsyn tagits till frågan om lika lön, måste därför anses synnerligen otillfredsställande.

Under åberopande av vad ovan anförts vill förbundet bestämt vidhålla, att - för att med nuvarande arbetsuppgifter och utbildning likalönsprincipen skall kunna anses genomförd beträffande småskollärartjänst - ordinarie dylik tjänst bör vara placerad i 17 lönegraden.